

Úspechy, výzvy a hlavné výsledky za rok 2017

Hlavné body výročnej správy riaditeľa

Tento stručný prehľad obsahuje výber kľúčových činností za rok 2017, ale ani zďaleka nie je vyčerpávajúcim zoznamom všetkých úspechov a výsledkov centra ECDC dosiahnutých v tomto roku. Podrobný pohľad na rozsah činností centra ECDC, jeho organizačné a administratívne štruktúry a jeho pracovný plán sa nachádza v plnej verzii výročnej správy.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-report-director-2017>

Navrhované citovanie:

Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb. Úspechy, výzvy a hlavné výsledky za rok 2017: hlavné body z výročnej správy riaditeľky Štokholm: ECDC 2018.

ISBN 978-92-9498-229-2

ISSN 2529-6140

doi 10.2900/706253

Katalógové číslo TQ-AX-18-001-SK-N

© Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb, 2018.

Všetky fotografie © ECDC okrem SciencePhoto (titulná strana a strana 20, vpravo dole) a licencie Creative Commons Attribution Non Commercial (CC BY-NC 4.0) prostredníctvom používateľov Flickr: Martin Deutsch (strana 2, hore vľavo), UNICEF (strana 2, uprostred vpravo), Ian Jacobs (strana 4, dole), Gabriel Jabur (strana 8, hore), Jesus Reyes (strana 8, dole), Nadine (strana 10, hore vľavo), Adolfo Lujan (strana 12, dole), tímquijano (strana 14, hore), Government of Alberta (strana 14, dole vľavo), Haukeland universitetssjukehus (strana 14, dole vpravo), Albaraa Mehdar (strana 16, dole vľavo), CDC (strana 16, dole vpravo), US AFBMP (strana 20, hore vpravo), Dean Calma (strana 22, hore vľavo).

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

Fotografie použité v tejto publikácii, ktoré sú chránené autorským právom, nemôžu byť použité na iné účely než v tejto publikácii bez výslovného súhlasu majiteľa autorských práv.

Úspechy, výzvy a hlavné výsledky za rok 2017

Hlavné body výročnej správy riaditeľa

Obsah

Predslov	3
Úvod	3
Sledovanie infekčných chorôb v Európe	5
Ochrana zdravia v Európe: programy ECDC zamerané na choroby	6
Antimikrobiálna rezistencia a infekcie spojené so zdravotnou starostlivosťou (ARHAI)	7
Novovznikajúce choroby a choroby prenášané vektormi (EVD)	9
Choroby z potravín a vody a zoonózy (FWD)	11
HIV, sexuálne prenosné infekcie a vírusová hepatitída (HSH)	13
Chrípka a ostatné respiračné vírusy (IRV)	15
Tuberkulóza (TB)	17
Choroby preventabilné očkovaním (VPD)	19
Komunikácia a odborná príprava: šírenie informácií, odovzdávanie znalostí	21
Dôsledný dohľad: ostražitosť pred chorobami	23
ECDC v číslach	24

Tottenham, Wood Green & Edmont
S JOURNAL
MEASLES
OUTBREAK
PARENTS
WARNING

Predslov predsedu správnej rady

V prvom rade by som chcel zablahoželať Andrei Ammon k zvoleniu za novú riaditeľku centra ECDC. Bola zvolená v marci 2017, pričom už predtým viedla centrum dva roky ako výkonná riaditeľka. Jej nástup do funkcie prináša centru ECDC potrebnú stabilitu a vodcovstvo na konsolidáciu práce centra.

V roku 2017 patrila pripravenosť medzi najdôležitejšie body pracovného programu ECDC, a to najmä vykonávanie rozhodnutia č. 1082/2013/EÚ o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia. ECDC poskytlo niekoľko nástrojov na zlepšenie kapacity na zvládanie núdzových situácií v tejto oblasti.

Antimikrobiálna rezistencia a choroby preventabilné očkovaním tiež patri medzi hlavné priority: antimikrobiálna rezistencia v členských štátoch stúpa spolu so zdržanlivým prístupom k očkovaniu v Európe.

Kontrola chorôb zostáva jednou z najdôležitejších úloh ECDC. K niektorým pôsobivým počinom centra patrí tridsiate ôsme rýchle hodnotenie rizík týkajúce sa nových hrozieb ochorení, plán realizácie centra na obnovu systémov surveillance ochorení a komplexné hodnotenie mikrobiologických laboratórií v Európe.

Externé programy hodnotenia kvality laboratórií slúžia na rýchlejšie odhalenie hromadenia ochorení a svižnejšiu odpoveď. Spätná väzba z členských štátov dokazuje, že Európa je skutočne na správnej ceste. Určitý pokrok za posledných niekoľko rokov je možné pripísať aj neúnavnému úsiliu ECDC pri podpore členských štátov vo všetkých aspektoch verejného zdravia.

*Daniel Reynders,
predseda správnej rady centra ECDC
24. februára 2018*

Hore vľavo: Titulok novin Spojeného kráľovstva o epidémii osýpok

Hore uprostred: EPIET je časť štipendijného programu ECDC, ktorý sa zameriava na intervenčnú epidemiológiu

Hore vpravo: Členovia personálu centra ECDC počas telefonnickej konferencie Generálneho riaditeľstva pre zdravie a bezpečnosť potravín

Vpravo uprostred: Naukladané očkovacie látky čakajú na distribúciu

Dole: Elektronické plagáty na konferencii ESCAIDE centra ECDC v Štokholme

Úvod riaditeľky

V roku 2017 sa nezaznamenali veľké epidémie, ale naša činnosť sa sústredila na dve závažné zdravotné hrozby:

- ECDC už mnoho rokov propaguje obozretné využívanie antibiotík najmä v zariadeniach zdravotnej starostlivosti. ECDC dôrazne podporuje prístup Európskej komisie „Jedno zdravie“, ktorý sa považuje za spoločné úsilie na dosiahnutie optimálneho zdravia ľudí, zvierat a prostredia.
- Zdržanlivý prístup k očkovaniu v Európe: Hoci účinnosť očkovania je veľmi dobre preukázaná, mnohí rodičia nenechajú svoje deti zaočkovať a ignorujú skutočnosť, že nezaočkovanie detí sa spája s väčším rizikom. Niekoľko epidémií osýpok v roku 2017 ukázalo, že pokrytie očkovaním je v EÚ skutočne stále príliš nízke.

V roku 2017 centrum odpovedalo na 59 vedeckých žiadostí Európskej komisie a členských štátov, na našej prepracovanej webovej lokalite sa uverejnilo viac ako 200 dokumentov.

Po mnohých mesiacoch prípravných prác sa dokončil plán realizácie obnovy systému surveillance. Spolupráca s našimi partnermi v odvetví verejného zdravia sa posilnila vrátane strategickej spolupráce s regionálnym úradom Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu.

Rok 2017 bol posledným celým rokom v našom starom sídle, v prestavanej budove školy z roku 1888. V našej novej budove vo štvrti Solna-Frösunda budeme mať k dispozícii technické a kancelárske vybavenie modernej kancelárskej budovy. Sme presvedčení, že náš personál aj naši návštevníci budú mať radosť z toho, čo nová budova ECDC ponúka, a že náš nový domov podporí atmosféru spolupráce a produktivity.

*Andrea Ammon,
riaditeľka centra ECDC
29. marca 2018*

Sledovanie infekčných chorôb v Európe

Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC), ktoré bolo zriadené v roku 2005 so sídlom v Štokholme, vo Švédsku, je súčasťou siete agentúr EÚ. Tieto agentúry vykonávajú technické a vedecké úlohy, ktoré pomáhajú inštitúciám EÚ vykonávať politiky a robiť rozhodnutia. Keďže ide o decentralizované orgány, agentúry EÚ sa nachádzajú v takmer všetkých členských štátoch EÚ.

Surveillance chorôb

Rozsah mandátu ECDC pokrýva surveillance ochorení pre viac ako 50 infekčných ochorení od AIDS/HIV po zriedkavé zoonotické ochorenia. Takisto podporujeme očkovanie, poukazujeme na správanie, ktoré je škodlivé pre zdravie, zaisťujeme kvalitu laboratórií v Európe, školíme epidemiológov verejného zdravia z celej Európy a vzdelávame a informujeme cieľové skupiny o všetkých aspektoch verejného zdravia pri infekčných ochoreniach.

Ku koncu roka 2017 malo centrum ECDC 263 stálych zamestnancov, ktorí pôsobili v oblasti surveillance ochorení, zisťovania ohnisk nákaz, vedeckého poradenstva, informačných technológií, komunikácie a administratívy.

Európsky prístup k surveillance chorôb

ECDC prevádzkuje a udržiava tri systémy na sledovanie infekčných ochorení v Európe. Každý systém je zameraný na jednu oblasť kontroly chorôb: EWRS (zistenia hrozieb, varovania pri hrozbách), EPIS (epidemické spravodajstvo) a TESSy (surveillance ochorení a štatistika).

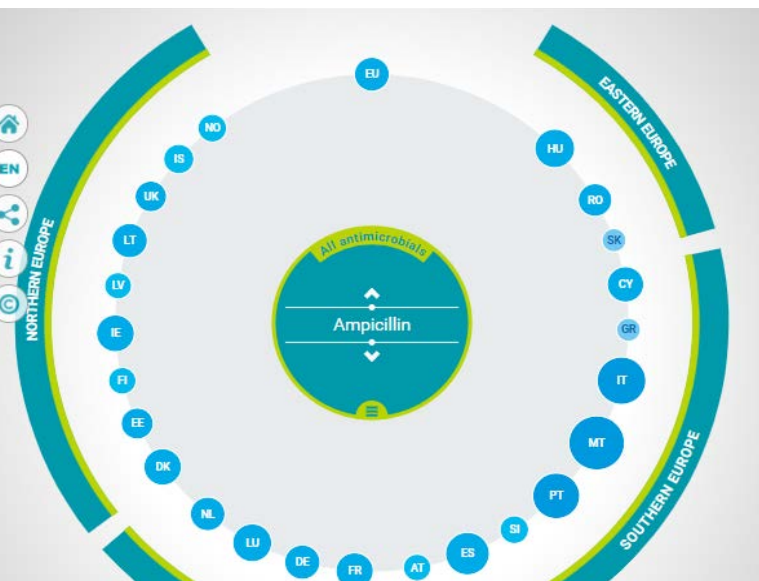
Systém včasného varovania a včasnej reakcie (EWRS) je dôverný systém, ktorý umožňuje členským štátom a Európskej komisii spoločne využívať informácie o udalostiach týkajúcich sa zdravia s možným vplyvom na úrovni EÚ. Systém EWRS pomáha tiež koordinovať opatrenia v oblasti reakcie na ochranu verejného zdravia.

Informačný systém epidemických informácií (EPIS) je bezpečná webová komunikačná platforma, ktorá umožňuje medzinárodnú výmenu epidemiologických informácií.

Európsky systém surveillance (TESSy) je databázový systém na zhromažďovanie údajov o ochoreniach. Krajiny EÚ/EHP pravidelne hlásia údaje o infekčných ochoreniach do systému TESSy. Údaje sa používajú pri zostavovaní správ o surveillance a pre online Atlas surveillance infekčných ochorení centra ECDC.

*Hore vľavo: Príprava na medzinárodnú konferenciu ECDC o epidemiológii ESCAIDE 2017
Hore uprostred: Tomtebodaskolan, riaditeľstvo ECDC do jari 2018
Hore vpravo: Panel na stretnutí národných kontaktných miest, Štokholm
Vpravo uprostred: ESCAIDE 2017, Štokholm
Dole: Komár aedes aegypti*

Ochrana zdravia v Európe: programy ECDC zamerané na choroby

Antimikrobiálna rezistencia a infekcie spojené so zdravotnou starostlivosťou: ARHAI

Prevenia a kontrola antimikrobiálnej rezistencie a infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou (ARHAI) zostáva dôležitým problémom v pracovnom pláne centra, a tak nie je prekvapením, že dlhý zoznam činností programu sa ťahal celým rokom. Ku koncu roka, 18. novembra, sa oslavoval 10. Európsky deň zvyšovania povedomia o antibiotikách, v rámci ktorého sa na podujatiach a činnostiach, ktoré pokrývali mnohé aspekty antimikrobiálnej rezistencie, spojilo viac ako 40 krajín.

ECDC takisto konalo ako hlavný prispievateľ do Transatlantickej pracovnej skupiny pre antimikrobiálnu rezistenciu (TATFAR). TATFAR bola vytvorená v roku 2009 na zlepšovanie spolupráce medzi USA a Európskou úniou s cieľom znížiť hrozbu mikróbov rezistentných na antibiotiká.

*Hore: ESCAIDE spája epidemiológov a mikrobiológov, z ktorých mnohí sú odborníkmi na antimikrobiálnu rezistenciu
Vľavo dole: Interaktívna infografika o antimikrobiálnej rezistencii, ktorú poskytli ECDC a EFSA
Vpravo dole: Dokumenty plánovania 10. Európskeho dňa zvyšovania povedomia o antibiotikách*

Súbežne prebiehali dve ďalšie činnosti, ale s mierne odlišným zameraním: uverejnenie usmerňujúceho dokumentu o rezistentných enterobaktériách, ktorý sa zameriava na antimikrobiálnu rezistenciu v prostredí zdravotnej starostlivosti, a zavedenie surveillance molekulárneho typovania pre enterobaktérie rezistentné na kolistín/karbapeném zamerané na diagnostické aspekty prevencie a kontroly antimikrobiálnej rezistencie. Okrem toho sa výrazne rozšíril súbor on-line zdrojov na prevenciu antimikrobiálnej rezistencie a nozokomiálnych nákaz.

Program v roku 2017 pridal do svojej databázy antimikrobiálnej rezistencie novozískané údaje o infekciách v mieste chirurgického výkonu. Všetky súbory údajov sú prístupné on-line prostredníctvom Atlasu surveillance infekčných chorôb centra ECDC.

Novovznikajúce choroby a choroby a choroby prenášané vektormi: EVD

Vypuknutie EVD sa často spája s nedostatočnou reguláciou komárov. EVD tím uverejnil nový modelový nástroj na porovnávanie stratégií kontroly vektorov západonílskej horúčky v Európe, aby sa zvýšila informovanosť o tomto probléme a zlepšilo sa poskytovanie údajov o prítomnosti komárov. Tento nástroj je koncepčne prepojený s Atlasom ECDC, pokiaľ ide o prípady západonílskej horúčky v Európe, čo je naďalej jedna z najpopulárnejších webových stránok ECDC. V roku 2017 centrum vložilo prípady zvierat do surveilance západonílskej horúčky pomocou údajov zo systému oznamovania chorôb zvierat (ADNS) Európskej komisie: kone sú indikátorom ľudského vystavenia a slúžia ako ďalší príklad zásadnej zmeny vďaka prístupu Jedno zdravie.

Z dôvodu masívnej epidémie vírusu Zika v rokoch 2015 a 2016 sa odborníci z ECDC intenzívne venovali nadväzným činnostiam: aktualizovali sa dve posúdenia rizík a centrum spolu s WHO a americkým CDC pokračovalo v práci na klasifikáciách krajín, pokiaľ ide o cestovné odporúčania.

V spolupráci s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA) centrum pokračovalo v získavaní údajov o vektoroch článkonožcov (hmyz a blízky príbuzní) týkajúcich sa humánnych a veterinárnych chorôb. Európskej komisii bola predložená prípadová definícia lyskej neuroboreliózy na jej potenciálne začlenenie na zoznam prenosných ochorení, ktoré podliehajú oznamovacej povinnosti na úrovni EÚ.

*Hore: Larva komára aedes aegypti vo vyhodenej fľaši s vodou
Dole: Detail larvy aedis aegypti*

Listeria infections in the EU in 2016

There was a total of 2 536 reported listeriosis cases in 2016.

1 520

confirmed listeriosis cases with known age and outcome

62%

of cases were in people 65 or older

19%

of cases in people 65 or older were fatal

Listeria monocytogenes in food

4.9%
of ready-to-eat fish products were *L. monocytogenes* positive

2.6%
of ready-to-eat meat products were *L. monocytogenes* positive

0.7%
of cheese were *L. monocytogenes* positive

Source: European Union summary report on trends and sources of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks in 2016, published by EFSA and ECDC in 2017. Data on case numbers come from the European Surveillance System (TESSy), data on food come from EFSA zoonoses database.

Choroby z potravín a vody a zoonózy FWD

Skutočnosť, že EPIS-FWD (epidemický spravodajský informačný systém ECDC o chorobách z potravín a vody a zoonózach) v roku 2017 prijal 54 tzv. urgentných požiadaviek (Urgent Inquiries) dokazuje dôležitosť tohto systému v rámci celej EÚ. Urgentné požiadavky sú prístupné celej sieti EPIS-FWD a slúžia ako nástroj na vyšetrenie ohnisk nákaz. Na zvýšenie úrovne odbornosti môžu odborníci na FWD prizvať ďalších špecialistov, ako sú odborníci na bezpečnosť potravín, veterinári a odborníci v oblasti životného prostredia. Vďaka tomuto je nástroj EPIS FWD ideálny na podporu boja proti chorobám prenášaným potravou.

ECDC ďalej rozvíjalo projekt ELITE, ktorý sa zameriava na molekulárnu epidemiológiu listeriózy prostredníctvom predĺženého používania sekvenovania celého genómu (WGS) a iných technológií. Odborníci zo šiestich členských štátov boli pozvaní na seminár o analýze sekvenovania budúcej generácie, týkajúci sa izolátov listérie na vyšetrenie ohnisk nákazy.

Spätným hodnotením surveillance listeriózy posilnej WGS v Európe založenej na viac ako 2 700 izolátoch sekvenovaných od roku 2010 do roku 2016 bol vytvorený súbor kritérií na posudzovanie udalostí vo viacerých krajinách.

Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) je európskou agentúrou, ktorá sleduje existujúce a vznikajúce riziká súvisiace s potravinovým reťazcom. Spolupráca ECDC s EFSA je základom pre verejné zdravie v Európe. Spoločné stretnutie agentúr v Parme v októbri 2017 o ohniskách nákaz prenášaných potravou a prístupe Jedno zdravie bolo jasným znakom významu partnerstva a vytvárania sietí v tejto oblasti verejného zdravia. ECDC – EFSA uverejnili aj svoju výročnú správu o zoonózach a antimikrobiálnej rezistencii.

Centrum spolu s ďalšími dvomi spolupracujúcimi partnermi – americké CDC a Public Health Canada – uverejnilo vedecký článok* o normách na zabezpečenie porovnateľnosti údajov WGS získaných prostredníctvom celosvetového surveillance ochorení prenášaných potravou.

V roku 2017 v rámci výmenného programu ECDC pre odborníkov na choroby z potravín a vody pôsobili v Štokholme traja hosťujúci odborníci.

*Hore vľavo: Cezhraničné zdravotné hrozby zahŕňajú aj infekcie získané na palube výletných lodí
Vpravo: Infografika ECDC/EFSA o infekciách listérie
Vľavo dole: Miniaturne modely automatizovaných analyzátorov na mikrobiologickej konferencii*

* Dostupné na: <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2017.22.23.30544>

28 JULY
WORLD
HEPATITIS
DAY

ELIMINATE
HEPATITIS

H I V
A I D S

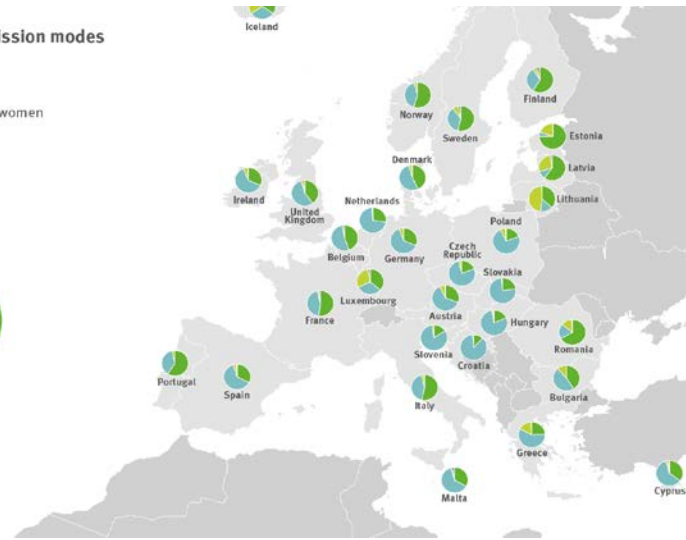
1 December is World AIDS Day

Reported HIV transmission modes
in the EU/EEA 2016

- Sex between men and women
- Sex between men
- Injecting drug use
- Other

Source: ECDC, WHO Regional Office for Europe, HIV/AIDS surveillance in Europe 2017 - 2008 data

HIV, sexuálne prenosné infekcie a vírusová hepatitída: HSH

„Urýchlenie odstránenia AIDS v EÚ – praktické intervencie založené na dôkazoch“ bol názov konferencie vo Vallette na Malte v roku 2017. Konferencia bola jednou z niekoľkých bodov programu HSH ECDC počas maltského predsedníctva. Na konci roka bola tejto téme venovaná konferencia v Tallinne v Estónsku, kde sa za vedeckej podpory ECDC diskutovalo o eliminovaní HIV a tuberkulózy v EÚ.

Rozsiahle hodnotenie systému surveillance HIV sa vykonalo ako pilotný projekt pre EPHEBUS. Projekt EPHEBUS je navrhnutý na posilnenie účinnosti a užitočnosti systémov surveillance verejného zdravia na úrovni EÚ. ECDC pilotne testovalo nový systém surveillance rezistencie liekov na HIV a čoskoro preskúma rozsiahly protokol o vykonávaní štúdií o séroprevalencii vo všeobecnej populácii.

Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA) a ECDC začali spolupracovať na usporiadaní sieťového stretnutia o hepatitíde. Toto stretnutie prebiehalo počas Svetového dňa hepatitídy, ktorý sa každoročne koná 28. júla. Účastníci prediskutovali spôsoby, ako môžu európske krajiny zlepšiť surveillance prípadov vírusovej hepatitídy, sledovať pokrok v eliminácii hepatitídy a lepšie odpovedať na hepatitídu u injekčných užívateľov drog.

*Hore vľavo: Návrh testu pre videoklip pre Svetový deň hepatitídy
Hore vpravo: On-line transparent pre Svetový deň AIDS
Vpravo uprostred: On-line infografika ECDC o infekciách HIV/AIDS
Dole: Kampaň liečby hepatitídy typu C v Madride v Španielsku*

Chrípka a ostatné respiračné vírusy: IRV

Napriek periodickému publikovaniu Flu News Europe je tento týždenník viac ako len bežný časopis o verejnom zdraví. Flu News Europe, ktorý spoločne uverejňujú ECDC a regionálny úrad Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu, je cenným fórom na výmenu aktuálnych informácií o sezónnej chrípke.

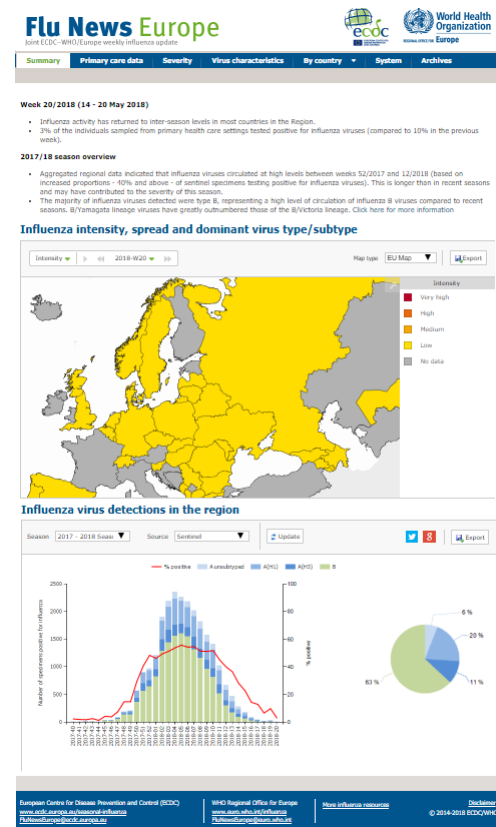
V roku 2017 spolupráca ECDC s WHO v tejto oblasti zahŕňala aj technickú činnosť v oblasti respiračných syncytiálnych vírusov, odhad zaťaženia ochorením, ktoré spôsobuje chrípka, a proces výberu kmeňov baktérií pre očkovania proti chrípke.

I-MOVE: Pod chytľavou skratkou (chrípka – monitorovanie účinnosti očkovania v Európe) sa skrýva rozsiahla sieť inštitúcií verejného zdravia v 17 členských štátoch EÚ/EHP, ktoré sledujú účinnosť očkovania proti sezónnej chrípke v Európe. ECDC pre túto sieť naďalej poskytuje finančné prostriedky.

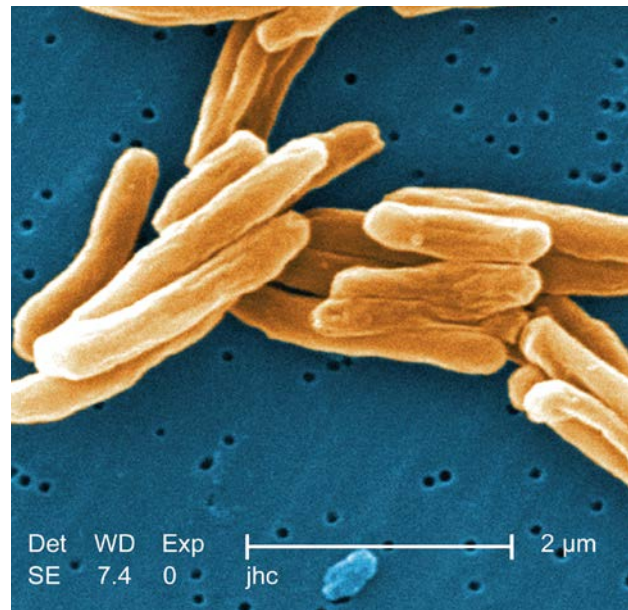
Nakoľko sú antivirotiká (inhibítory neuraminidázy) účinné pri prevencii a liečbe chrípky? ECDC v odbornom stanovisku predstavilo možnosti užívania antivírusových látok na liečbu a profylaxiu sezónnej chrípky.

Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) spolupracoval s ECDC na vytvorení novej hodnotiacej správy o vtáčej chrípke: „Prehľad o vtáčej chrípke“. Správa sa bude aktualizovať štyrikrát ročne.

Hore: Slepacia farma v provincii Guangxi, v Číne
Dole: Vakcíny proti chrípke
Vpravo: Týždenná surveillance mapa chrípky

Tuberkulóza: TB

Zainteresoaná spoločnosť v oblasti verejného zdravia každoročne usporadúva Svetový deň tuberkulózy, ktorým je 24. marec. Výročná správa ECDC o tuberkulóze, ktorá sa uverejňuje spolu s WHO, dosiahla primeranú mediálnu pozornosť a bola často citovaná v dňoch a týždňoch nasledujúcich po Svetovom dni tuberkulózy.

Spoločne v záujme ukončenia tuberkulózy. Program na boj proti tuberkulóze sa v mnohých členských štátoch prakticky realizoval formou osobitných školení, napríklad školiacim kurzom o tuberkulóze u zraniteľnej populácie v Bulharsku. V rámci programu sa vo Fínsku organizoval aj výmenný pobyt (Z nemocničnej do ambulantnej starostlivosti) pre odborníkov z Bulharska, Estónska, Lotyšska, Litvy a Rumunska.

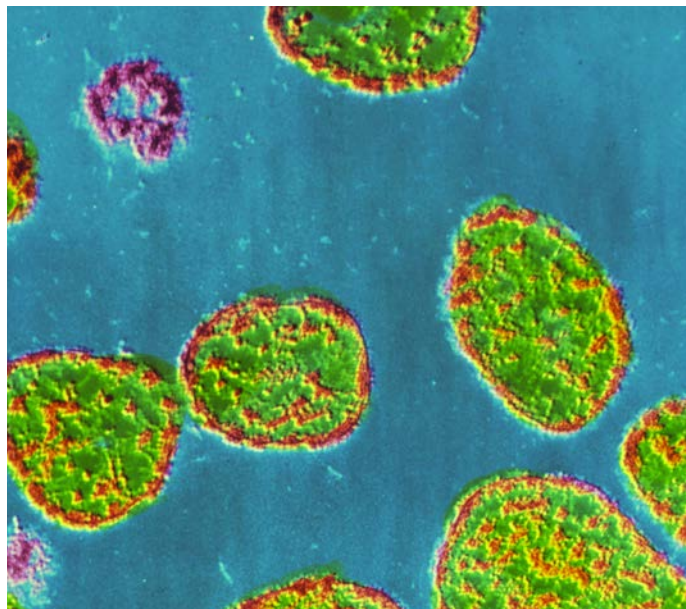
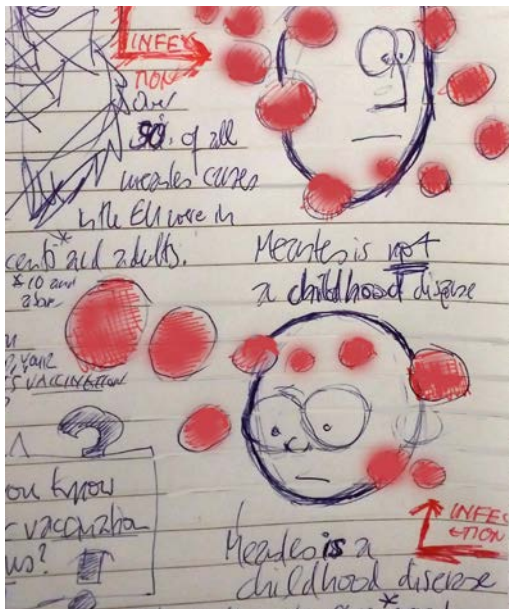
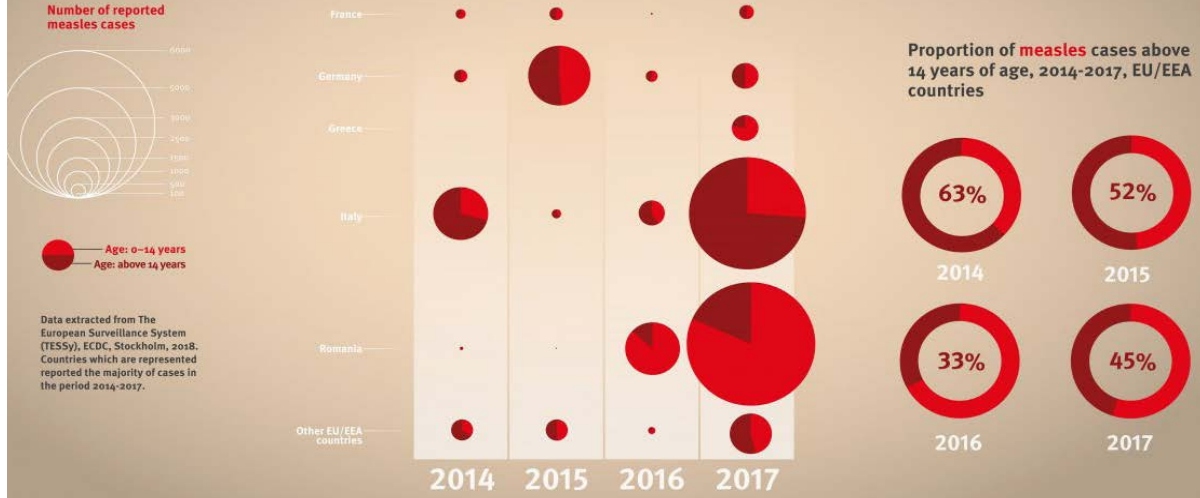
Surveillance tuberkulózy je aj naďalej dôležitým bodom pracovného programu centra: ECDC podporuje sieť surveillance prípadov tuberkulózy a sieť referenčných laboratórií pre tuberkulózu. Centrum koordinuje aj externé hodnotenia kvality pre laboratóriá tuberkulózy. V rámci programu externého hodnotenia kvality všetky laboratóriá získajú jednotlivé správy s výsledkami skúšok ich externého hodnotenia kvality. Výsledky externého hodnotenia kvality sa uverejňujú v anonymnom formáte, ale poskytujú jasný prehľad o tom, či sú európske referenčné laboratóriá ako celok schopné poskytovať primeranú diagnostiku pre občanov Európy.

V novembri 2017 ECDC prispelo k organizácii prvej ministerskej konferencie WHO o tuberkulóze v Moskve: Koniec tuberkulózy vo veku udržateľného vývoja: viacodvetvová odpoveď. Na konci konferencie, 75 ministrov zdravotníctva podpísalo Moskovskú deklaráciu o ukončení tuberkulózy.

*Hore: Riaditeľka Andrea Ammon na podujatí o tuberkulóze v Bruseli
Vľavo dole: Loewenstein Jensenovo médium je rastové médium používané na kultivovanie Mycobacterium tuberculosis
Vpravo dole: Baktérie Mycobacterium tuberculosis*

Measles affects all age groups

Measles is an acute, highly contagious disease capable of creating epidemics. It can be contracted at any age. Vaccination is the best way to protect yourself and others against measles, regardless of age. Check your vaccination status.

Choroby preventabilné očkovaním: VPD

Čo môže vyzerat' ako bežná surveillance chorôb, je v skutočnosti dôležitou súčasťou prevencie chorôb: neustále sledovanie osýpok a pravidelné správy o osýpkach sú základnými prvkami pri boji za vyhubenie osýpok. Správy ECDC o osýpkach poskytujú tzv. údaje na ďalšie opatrenia na pomoc členským štátom pri dosahovaní cieľov eliminácie stanovených v Európskom vakcinačnom akčnom pláne WHO na roky 2014 – 2020.

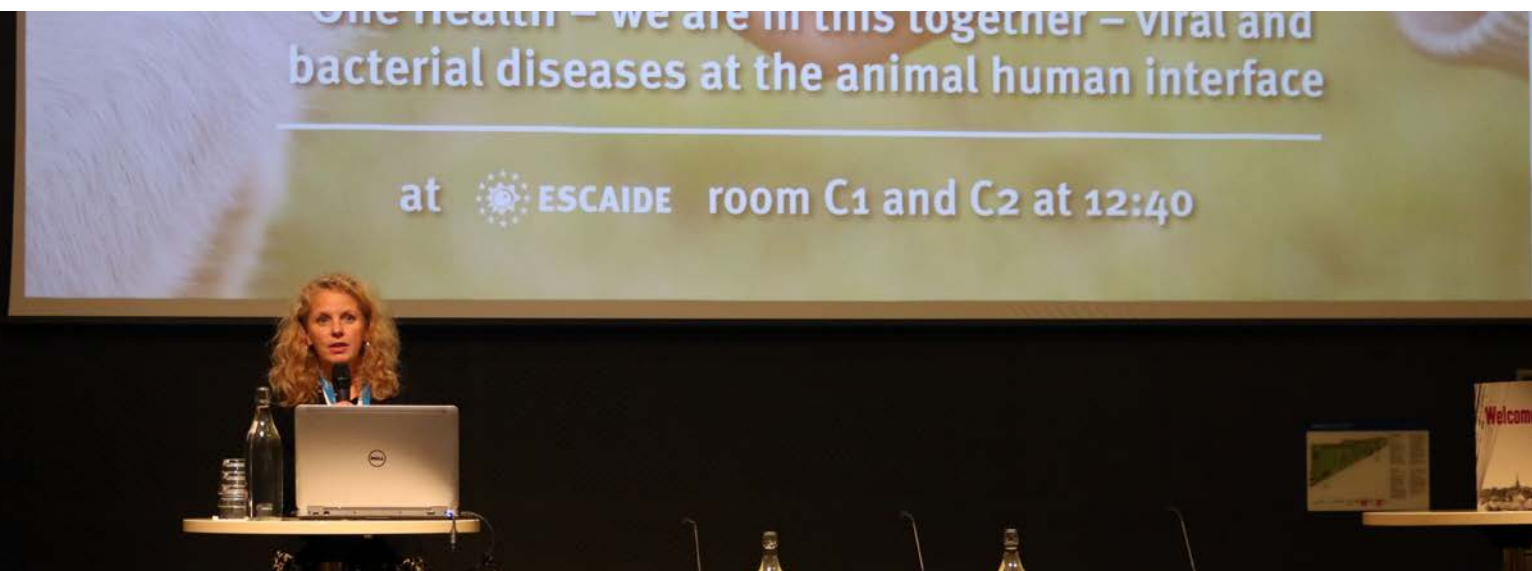
ECDC v roku 2017 uverejnilo komplexnú správu o elektronických imunizačných informačných systémoch v EÚ. Táto správa je kľúčovým nástrojom na posilnenie výkonnosti imunizačných programov.

Tento rok činnosti ECDC dominoval zdržanlivý prístup k očkovaniu v Európe. Publikácie zahŕňali katalóg intervencií na riešenie zdržanlivého prístupu k očkovaniu, súbor nástrojov sociálnych médií na podporu vnútroštátnych kampaní počas Európskeho imunizačného týždňa a rýchle hodnotenie rizík prebiehajúcich epidémií osýpok.

V novozaloženej technickej poradnej skupine spolupracovali odborníci na komunikáciu a imunizáciu na komunikačnej stratégii zameranej na zvýšenie miery pokrytia očkovaním v Európe. Počas Európskeho zdravotného fóra Gastein v roku 2017 ECDC zorganizovalo aj seminár o riešení zdržanlivého prístupu k očkovaniu v postfaktickej dobe.

On-line nástroj EU Vaccine Scheduler (Plánovač očkovaní EÚ) zostáva jednou z najnavštevovanejších funkcií na internetovom portáli centra ECDC (prilákal 52 000 individuálnych návštevníkov a mal 224 000 zobrazení stránky).

*Hore: Osýpky postihujú všetky vekové skupiny – infografika ECDC
Vľavo dole: Podnety na očkovaciu kampaň? Umelcov skicár
Vpravo dole: Prenos elektrónovej mikrosnímkou vírusov (častočky vírusov) vírusu rubeoly, ktorý preráža cez povrch infikovanej bunky (nie je viditeľné)*

Hore vľavo: Účastníci štipendijného programu ECDC v roku 2017
Hore vpravo: Petriho misky s komármi Culex a Aedes
Dole: Ines Steffens, vedúca editorka Eurosurveillance na ESCAIDE 2017

Komunikácia a odborná príprava

Šírenie informácií, odovzdávanie znalostí

Komunikačné činnosti ECDC sú úzko spojené s jeho programami zameranými na choroby. Redaktori ECDC dbajú na jednotnosť šírených informácií. Weboví redaktori aktualizujú a spravujú internetové portály ECDC on-line, zatiaľ čo tlačový tím odpovedá na otázky novinárov, používateľov sociálnych médií a verejnosti. Krížové sektorové tímy – vedci, autori, editori, grafickí dizajnéri – vytvárajú obsah, ako sú súbory nástrojov kampaní, infografika alebo videoklipy, a starajú sa vedeckú aj o vizuálnu stránku. Zvýšenou prítomnosťou na sociálnych médiách sa zdôrazňuje záväzok ECDC na rýchlu a účinnú komunikáciu: centrum je aktívne na Twitteri a udržiava svoju prítomnosť na sieti Facebook. Videá je možné sledovať cez Vimeo a na kanáli ECDC na YouTube.

Rok 2017 bol svedkom spustenia prepracovaného webového portálu ECDC. Poskytuje prístup k viac ako 200 publikáciám, ktoré ECDC vydalo v roku 2017, a poskytuje prístup k množstvu informácií a údajov.

Surveillance chorôb

V roku 2017 prešla webová lokalita *Eurosurveillance* niekoľkými modernizačnými úpravami. Teraz obsahuje

bibliometrické údaje o článkoch, nastaviteľné upozornenia, zlepšenú funkciu vyhľadávania a sledovanie citovania.

Eurosurveillance patrí k top 10 časopisom o infekčných chorobách s koeficientom vplyvu 7,2, čo je dosiaľ jeho najvyšší rating. Časopis v roku 2017 získal viac ako 900 príspevkov, z toho 230 dokumentov bolo uverejnených. *Eurosurveillance* pokračoval vo svojom zapojení na Twitteri a rozšíril svoje činnosti na sieti LinkedIn. Editori časopisu *Eurosurveillance* aktívne komunikovali so svojou cieľovou skupinou prostredníctvom prezentácií na vedeckých konferenciách a stretnutiach.

Odborná príprava

Oddanosť ECDC celoživotnému vzdelávaniu sa odráža v jeho novom programe nepretržitého profesionálneho rozvoja, ktorý už poskytol odbornú prípravu takmer 400 externým účastníkom.

Štipendijný program ECDC, ktorý sa skladá z dvoch častí EPIET a EUPHEM, v roku v roku 2017 úspešne absolvovalo 37 účastníkov.

Dôsledný dohľad: ostrážitosť pred chorobami

Epidemické spravodajstvo a reakcia

Surveillance chorôb a ich sledovanie sú už od založenia centra ECDC jednými z hlavných prvkov jeho poslania. Centrum považuje surveillance ochorení za kontextovú, a nie izolovanú disciplínu: centrum môže využiť svoj skutočný potenciál a zaujať pozíciu lídra v ochrane verejného zdravia v Európe len v kombinácii s inými funkciami v oblasti verejného zdravia, akými sú vedecké poradenstvo, pripravenosť, reakcia, odborná príprava a komunikácia v oblasti zdravia.

Počet rýchlych hodnotení rizika vypracovaných v roku 2017 dokazuje schopnosť ECDC rýchlo reagovať na epidemiologické hrozby: v 38 publikovaných rýchlych hodnoteniach rizika centrum poskytlo hodnotné základné informácie a komplexnú analýzu hrozieb. Na svojom webovom sídle ECDC takisto uverejnilo 55 epidemiologických aktualizácií, 22 o nákaze osýpkami v Európe.

ECDC uskutočnilo metodológie a postupy rýchleho hodnotenia rizík s cieľom ďalej zlepšovať konzistentnosť metód a zaistiť zapojenie členských štátov EÚ/EHP a medzinárodných agentúr.

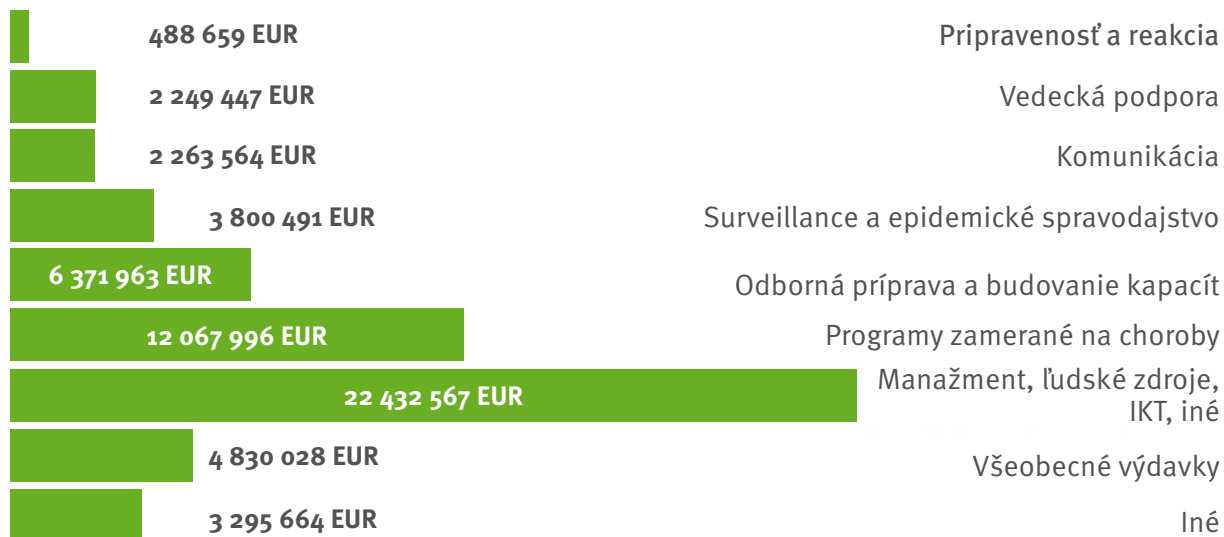
Vypuknutie epidémie vírusu Zika bolo aj v roku 2017 jednou z páľčivých tém. ECDC pravidelne aktualizuje prenosové mapy vírusu Zika v zasiahnutých oblastiach na základe kategorizácie epidemiologických profilov vírusu Zika, ktoré centrum vytvorilo spolu s WHO a americkým CDC. ECDC vytvorilo aj databázu pre rôzne typy vírusov chrípky.

ECDC sledovalo situáciu žltej zimnice v Brazílii a posúdilo riziko pre cestovateľov.

Aplikáciu Thread Report si zatiaľ nainštalovalo viac ako 2 700 používateľov na mobilné zariadenia a bolo stiahnutých celkom 17 000 dokumentov ECDC.

*Hore vľavo: Komáre Aedes aegypti v larválnom štádiu sa pred sterilizáciou chovajú vo vode
Hore vpravo: Lovec vírusov na jeden deň: lepenková figurína v životnej veľkosti na ESCAIDE v Štokholme
Vľavo uprostred: Prezentácia na ESCAIDE
Dole: Stretnutie národných kontaktných miest v Štokholme (pripravenosť a reakcia, zistenie hrozieb)*

Rozpočet centra ECDC na rok 2017

Nové priestory centra ECDC v Solne, päť kilometrov severne od Štokholmu.

ECDC v číslach

Počet zamestnancov centra ECDC podľa národností

K 31. decembru 2017 malo centrum ECDC spolu 263 stálych zamestnancov.

**Európske centrum pre prevenciu
a kontrolu chorôb (ECDC)**

Gustav III:s Boulevard 40
169 73 Solna, Švédsko

Tel. +46 (0)8 58 60 10 00
Fax +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

Agentúra Európskej únie
www.europa.eu

Prihláste sa na odber našich publikácií
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Kontakt na nás
publications@ecdc.europa.eu

🐦 Sledujte nás na Twitteri
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

📘 Označte našu stránku na Facebooku „Páči
sa mi“
www.facebook.com/ECDC.EU

Publications Office

ISBN 978-92-9498-229-2